

שות צה"ל המיוצגות ומוגדרות ספציפית בהוראות הדגים הגבוהים הנוגעים לי רמת ביצוע גבוהה. מימושה של תביעה זו מחייב שבפרקטיקה הנתון, המוקצה לצור כי כל אימון מסוים — שהוא תמיד קצר מדי, לא לפחות נראה כזה — יצליח הי מספק הוטר לחדש לחניכי יותר חומר, יותר ניסיון, ויטפח במ כל יכולת נדרשת. במידה רבה יותר.

פירוש הדבר, מחד, לחץ גובר, המצמצם עוד יותר את שיעור הזמן ותשומת-הלב שיכול הפיקוד להוציא — או לבזבז — על "הבנת" החייל ועל טיפול בחריגים או בחריגות; מאידך, הגברת ההכרח להסדיר כל בעיה מישמעתית בתוך היחידה בתוך מהלך האימונים. משום גידול הנוק והתפסי דים שבהוצאתם של הבעיה ושל החייל הנוגע לטיפולם של גורמי-חזק.

הלחץ החיובי האחר מתבטא ברמת הי מוטיבציה והאחריות הגבוהה של המפקדים הוותיקים ובדבקותם-במטרה. זהו אחד הי גילויים הקבועים והחשובים ביותר של אותה מוטיבציה חברתית-ארוחת, מצילת המצב, המאפינת את החברה הישראלית בהיותה מגויסת, ורוחפת את צה"ל להי שגים, למרות ועל אף מגרעותיו שגיאור תי. המפקדים הוותיקים בצה"ל מתייחסים, ככלל, במלוא הציניות לתפקידם, ואת הגי שמתו המירבית הם מקדימים לנוחיותם הפרטית.

נה כי כן, מעמיד צה"ל, בחוסר- רבושה, את המפקד הוטר במצב בלתי- אפשרי, בחינת, "תבן אין ניתן לעבדיך ולבנים אומרים לנו עשו": דורשים ממנו שיפיק חיילים טובים בזמן קצר ביחס, אך באותה שעה מונעים ממנו, מלכתחילה וביודעין, את האמצעים והאפשרויות הי משמעותיים, הדרושים לכך. זאת, שעה ש דווקא בצה"ל נוקט המפקד הוטר מאד לי אלה, משום שהאוטרטה האישית שלו ב דרך כלל איננה מספקת — ושוב, באשמת צה"ל, מושגיו ושיטותיו ולא באשמת הי מפקד הנוגע עצמו.

הברדאק המית רבים ומובים - הכשיל קרבות ועלול להפסיד ליחמות

המ"כ או המ"מ הצעיר ניצב כך, כמעט דרך קבע, בפני שתי אפשרויות מנוגדות: בידו ללכת בתלם האידיאולוגיה המשמעי תית הרשמית — והמחייבת! — של צה"ל, היפה ומועילה (אולי) לקיים משמעת אל- מנטרית בגדילדים או בתנועת-נוער, אבל לא בצבא. והי הדרך הקלה והנוחה שהנוקט בה איננו צפוי אף פעם לכך, שאיושנהו כן-תפנוקים, הקרוב לי המקורב לאחד הי גדולים במלכות ויעק שמים וארץ רק מפני שהמ"כ השכים אותו בבוקר על ידי שהסך שן מיטתו; והגדולים הללו יאגנו לכך שכל "המערכת", משרה-ביטחון, יאנו כנסת ועד המטכ"ל ייצאו חוצץ נגד רמיסת כבוד-האדם של בחורנו.

האטרנטובה דרך זו היא הי פובה, רהיינו, להפך ביודעין את "החוק", עד ירו מניחת ידיו, כדי להבטיח את ביצועיו הנאות של התפקיד ולת לצה"ל את החיילים שאותם הוא דורש. דרך זו כרוכה בנטיית סיכון וראי, בדיעה צלולה, שאחד "הנפגעים" יפעל כנ"ק, וי צה"ל יעמיד לדין — וכמעט בטוח ש יורשיעו — את המפקד הצעיר עם חבריו וממוניו הישירים. וזאת בי תוספת ביוזי פומבי, עי ידי פרסום נרחב בעתונות.

הפיקוד הגבוה של צה"ל יודע היטב כי הבעיה קיימת וכי מזה 29 שנה, במקרים אין-ספור מדי יום ביומו, ניצב כל מ"כ וכל מ"מ צעיר בפני הדילמה, שלא ידיו יצרוה ושאינ בכוחו לחסלה או למנעה — אלא שצה"ל הוא שגרם אותה ורק צה"ל (כלומר, הפיקוד הגבוה) יכול לעשות לי- צמצומה או לניטרולה.

הפיקוד הגבוה גם יודע בוודאות, כי המוטיבציה החיובית, תחושת האחריות ו- הדבקות-במטרה של המפקדים הוותיקים מניעה כמה מהם, לסכן את עורם והכשרת

תניכיהם לתפקידיהם, מפני שאם לא יסתכר נו כך, ימעלו ביעודם. בירור הפתרונות לבעיה — שהיא, כא מור, הדילמה הנפית על הפיקוד הוטר, הרבה יותר משאלת זכויות החייל — מחייב מאמר נפרד לעצמו. אך כללית יש לומר, שצה"ל — משמע, הרמטכ"ל — צריך להכיר, כגדול ובמפורש, באחריותו הישירה לתופעת הטירטור; ובכך, שאם אומנם ראוי להעמיד לדין מישהו בנגדה, הרי הוא, הרמטכ"ל מתאים לכך יותר מן המ"כ המיוטלטז כי- ליי גשם עם טירטור, כמסעיה-האני קות שאיננו בתכנית.

יוון שמסלול שונות קשה להעמיד לדין את הרמטכ"ל על כל מיקרה של טירטור בצה"ל — ולוא רק משום שיצטרך או לבלות לי ימיו ולילותיו במישפט רצוף אחד, נון-סטופ — ניתן לצרף לחייל את האחריות הישירה לכל מקרה של טיר טור, לצרכי העמדה לדין, על דרגים נמו כים יותר, אבל עדיין בכירים מאד, כמו מפקד האגודה או קצין-החיל הראשי, אשר ביחידה או בבסיס המצויים בפיקודם אירע הטירטור.

אף אחד מהללו לא יוכל להתחמק מי נטילת אחריות ישירה זו, בטענה "לא ידעתי": כל אחד ואחד מהללו יודע וי בטוח, בוודאות מוחלטת, כי הטירטור הוא תופעה הכרחית — ועל כן קבועה — בפיקודו. אם הפרקליטות הצבאית לא תפעל כך, במצוות הרמטכ"ל — או שרהבטחון — יש לקוות כי הטירטור-החכם הבא לא יס תפק במפקדים הוותיקים, עבדי-הנטיבות, אלא יפנה חיציו מעליהם, אל החוטאים באחריות האמתית.

אולי או ייתלצו הרשויות הנוגעות לי בחינה מחודשת, גלויה ואמיצה של התפי סות המשמעתית הנוהגות בצה"ל, במגמה להחליף את המורשת הפלמ"חית במשמעת צבאית מקובלת, נורמלית — ויעילה יותר לאיך-שיעור; ולחליפין, ועד אז — לפחות להסיר את מעטה הצביעות המתחסדת בי נושא הטירטור, להכיר בהיות מחוייב הי מציאות בנסיבות הנוכחיות וליצור את הי כלים המשמעתיים הנוחצים, שיאפשרו לי מפקד הוטר לתפקד ביעילות, בלא שימצא עצמו משופד תמידית על קרני-הדילמה, ונאלץ לעבור על החוק הצבאי, כפי ש היגו, כדי להבטיח הגשמת מה שצה"ל הטיל עליו.

כיוון שכבר פתחו במצוות הפרסום והי פרסומת באמצעי-התקשורת, יש לומר "גמור" — אבל לפחות בכיוון הנכון: איסוף 200 ברלי-סיגריות הוא בדיחה, לא "עונש" ובודאי לא "התעללות". אך עישון סיגריות במיסדר הריהו מעשה של חוצפה תהומית המעיד, כאלף עדים, על מצב משמעותי רעוע ביותר, שעבר את גבולות ההפקרות.

מקבורת הברדאק עדיין לא מת איש — אך הברדאק המית רבים ומובים, הכשיל קרבות ועלול גם להפסיד ליחמות. טירטור הנורר כי דרך קשה וריקן מיב עי ע, כקוסמי חי יוצא נשכר לפחות מצד תוסד פתי-הכושף. אולם בייקור, שמקבר פקודות וכמקום לבצע כשירות, כמחירות, ברייקנות ובחשק איננו נוקף אצבע אלא משלח לשון ופותח כוכבו "עקרונות" עם מפקדו, מה- וזה "בעקרון" גורם שליבי כי תכנית המשמש את סדרי הכבא ומחכה במאמץ היחידות.

עד עתה הצליחו האחראיים ליוזם הי משפטים הנזכרים לחזק מאד את ידיהם של עברייני המשמעת ולעודדם שלא יציייתו למפקדיהם, אלא שישכילו למצוא — או לפרק — "מקרים" טובים להאשמת כל מפקד קסדו וטרטור ב"התעללות". מצד שני, החמירה הדילמה של המפקדים הוותיקים, גברו היטוסיה ופחת בטחונם בעצמם — ובודאי שגם אמונם ב"מערכת" ובגיבויה.

יש לקוות כי מכאן ולהבא יאגנו הרואי גים לאון את כפות המאזניים ביחס הנכון. זאת אומרת, שעל כל מישפט "התעללות" בודד, יוכלו אמצעי-התיקשורת לדווח לי קוראיהם גם על כמה מישפטים, שאנשיה החרוצים של הפרקליטות הצבאית עורכים — לשם שינוי — גם למפריי-משמעת ו- פוגעים בסדרים הצבאיים הטובים. ואל נסתפק באיוושיה סטטיסטיקה יבשה, אלא הפרסומת הפומבית אשר תלוח כל אחד מן המישפטים האחרונים, לא תפתח מוז שכו בה, עד כה, רק מישפטי נאשמי הטירטורים.

במדינה

בתיסוהר

אסירים כבני-אדם

זו תהיה שביתת-האסירים הגדולה ביותר שידעה המדינה מעודה

האות יינתן ב17 בחודש הבא, אפריל, בשעת-בוקר מוקדמת. מאות אסירים בכל בתי-הכלא בארץ יקומו משנתם, כבכל יום, ויעשו את הסיבוב היומי בחצר הפנימית של בית-הכלא. אולם לארוחת-הבוקר, לי- חדריה-אוכל, יסרבו להיכנס.

שביתת האסירים הגדולה והמקיפה בי יתר מאז הקמת המדינה, כבר מתוכננת כימעט לפירטיפרטיה. האסירים יתפקדו כרגיל, יעבדו ויציייתו לפקודות, אולם יסרבו לחלוטין לאכול במשך 24 שעות. עשרות אסירים כבר הודיעו בכתב על הסכמתם לשביתת-הרעב. מאות אחרים הביעו הסכמה בעל-פה. השביתה, על-פי כל ההערכות המוקדמות, תהיה מלאה. מעשי-סדרום. מאחרי ארגון השביתה עובד גבר חביב, כרסני וממושקף, צבי גליקסמן (36) אינו עורך-דין, גם לא אסיר.

משקם גליקסמן פרנסה בזמן הפנוי

ולמרות זאת הוא עומד בראש האגודה לשיקום מישפטי, הוא הגוף שנהלם זה שנים אחרות, "למען כל הנדכאים, החל שים, המקופחים", כהגדרתו. "הטענה העיקרית שלנו", מסביר צבי, שבמקצועו הוא סוכן-ביטוח, "שבעטייה החלטנו לארגן את השביתה המקיפה, היא העובדה הסטטיסטית המפליאה שקרוב לי 30 אחוזים (!) מכלל אוכלוסיית ישראל, נעצרים באשמה כלשהי ועורבים דרך אחד מבתי-הסוהר או בתי-המעצר בארץ. ולא רק זאת — לפחות 20 אחוזים מבין העצורים מתנסים במעשי-יוועה בין כותלי הכלא. מעשי-סדום הם עניין של יום-יום בבתי-הסוהר היהודיים. ידוע לי לפחות על שני מקרי-מוות כתוצאה מי מעשי-סדום."

מה יותר משתלב? לדיברי צבי גליקסמן, המבוססים על מידע סטטיסטי מדויק, עולה למדינה כל אדם ששמו נכנס לרשימה הפלילית של מחשב מיש- טרת ישראל יתר משלושה מיליון לירות. "או השאלה היא", הוא קובל, "מה מש תלם יותר: להחזיק בין 100 ל-150 אלף אורחים שחיים בשולי החברה, לוקחים ולא נותנים, ולהוציא עליהם מיליונים של לירות יקרות, או להקים בתי-מעצר נוחים, בתי-סוהר מודרניים בסכומים של 2-3 מיליון לירות לכל היותר?"

תוכניותיו של גליקסמן, העומד בראש האגודה מבוססות על ניסיונות שנעשו ו- הוכתרו בחלצה — בארצות רבות בי עולם, כך, למשל, הציע הפיכת אולפני ומעוני קליטה, העומדים כיום ריקים בגלל הירידה במספר העולים לארץ, ולהופכם לבתי-סוהר פתוחים. "האסירים בבתי-סוהר כאלה", הוא מסביר, "יוכלו לעבוד במיש עלים או במוסדות בסביבה, להרוויח לי-

מיחיתם ולחסוך לחברה כסף רב". הוא מציע שהעונש המוטל על עברייני החולק לשלישים, בשליש הראשון לא יורשה הי אסיר לעזוב את בית-הסוהר הפתוח. בי שלישי השני יוכל לעבוד מחוץ לכותלי הכלא בעבודה מכובדת, שביצידה מסוכרת שבעזרתה יוכל לקיים את עצמו ואף לעזור למישפחתו, שנשארה מחוץ לכלא והיא נצרכת-סעד. בשליש השלישי יוכל הי אסיר, אם ירצה בכך, לעזוב את בית הסוהר. הוא יאורגן בסביבה חדשה, וימצא תחת פיקוח של קצין-מבחן.

אסירים עי הריצפה. "באותו בית סוהר פתוח", מבהיר צבי, יליד קיבוץ גינוסר שגדל בשכונת-התיקוה ושימש שנים רבות, כמדריך תרבות-רחוב, "יוכי לו להתארח ביימה-שישפחות בסופיה-שבווע, כך, לפחות, יימנע ביצוע מעשי סדום." הצעה זו הועלתה על-ידי גליקסמן הי נמרץ עוד אחרי מילחמת ששת-הימים. לדבריו, דנו בה כבר כל ועדות-הכנסת, אך דבר עדיין לא זו. "במקום זה", הוא אומר בציניות, "הוסיפו תקציבים לנצי בות שירות בתי-הסוהר, לצורך הקמת גרי רות, חומות ואמצעי-שמירה אחרים. לי אסירים עצמם, לתנאי-חיים מינימליים עבו רם, איש אינו דואג. בבתי-הכלא בארץ יש אסירים שישנים על מיוזנים, המונחים על הריצפה. בתאים המיוועדים לי-12 אסי רים דוחסים 40 איש, ולפעמים יותר."

תביעה נוספת שמעלה צבי, עקב שיחות ארוכות עם אסירים וביקורים ממושכים בכל בתי-הכלא בארץ, היא להוציא את נציבות שירות בתי-הסוהר מרשות מיש- רדיהמישטרה ולהעבירה תחת חסות מיש- רדיהמישפטים או משרד-ראש-המשלה.

כי הנציבות היא מאפיה", לדבריו, עוד הוא תובע, בשם האסירים, חיסול הדרגתי של הרישומים הפליליים, על-פי הצעתו, אדם בעל תיק מישטרי של לא עבר במשך זמן קצוב, סביר, עבירה כל שיהי, ייחק מן הרישומים המישטריים, יהיה זכאי לתועות יושר וייהנה מן הי זכות להתקבל לכל מקום-עבודה שהוא.

לבכות מאושר. "אם ההצעות הללו לא יוקפאו בוועדות הכנסת הגוססת שלנו", אומר צבי, "תרד הפשיעה בי-60 אחוזים. יהיו עוד 60 אלף משרתי-מילואים, עוד עשרות-אלפים אורחים משלמ-מיסים. יהיו לנו חיים הרבה יותר נורמליים ונוחים." על פעולתה של האגודה לשיקום מיש- פטי יש בפיו של צבי מאות סיפורים, על הצלחות וגם על כישלונות. מרבית הי מעמסה על כתפיו הרחבות, ואת פרני סתו הוא מוצא כסוכן-ביטוח, "בשעות הפנאי", כפי שהוא מתוודה. הוא אינו שח צן, אך אין הוא יכול להסתיר את גאוותו על עשרות הפרוצות שהחזיר למוטב, ועל העבריינים התורמים כיום לאגודתו ממי כורחם ההסתדרותית.

הנה, לפני חודשיים, הוא מספר, "טיל פו אלי בשעת-לילה מאוחרת בעל בית קפה בתל-אביב, יושבת אצלי וזנה אחת, לא רוצה לעזוב, אומר לי האיש, הוא יודע שמיקרים כאלה הם בתחום שלי, לא של המישטרה. מייד יצאתי למקום. איכסנו אותה, בחורה צעירה בת 22 בשם ענת, בבית-מלון בתל-אביב. בחתרת בדק אותה רופא, ומצא שהיא סובלת ממחלת-מין קשה, נוסף על בעיותיה הנפשיות. בינתיים גילית גם שהיא עזבה את ביתה, בעיירה דרומית, התקשרתי עם אביה. "ענת אופשה בארבע-עקוב ואחרי שי נרפאה, נפשית ונזופנית, חזרה לעיירת הולדתה, היא סודרה בעבודה במישרד מכר בה, והשבווע באה אלי להודות לי על הכל. עמדו לי דמעות בעיניים. "וזה הרי הסיפוק הכי גדול של הבן אדם — שהוא יכול לבכות מאושר."

עסקנים

טרפ על ילדים

40 אף לירות הוצא כדי שעסקנים יהנו מטיול חורף לפורטוגל

וזהי שערווייה ממדרגה ראשונה! לא אסכים בשום פנים לשלוח את השניינים לפורטוגל, וזהי הוצאת כספים מיוותרת! כך הגיבו יוסף טלקי, מאמן סגל מחוגני השחייה, כאשר נודע לו לראשונה, לפני שבועות אחדים, כי ועדת-השחייה עומדת